

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 22Csp/249/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418205386
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Matayová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2019:1418205386.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Matayovou v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený: Advokátska kancelária Gallo s.r.o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: A. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/XX, 841 02 Bratislava, o zaplatenie 1.716,84 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu 655,54 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 655,54 Eur od 05.03.2016 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu 28.11.2018 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 1.716,84 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 1.716,84 Eur od 05.03.2016 do zaplatenia a náhrady trov konania z titulu nesplatennej pôžičky. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 04.11.2013 uzavrel právny predchodca žalobcu (Consumer Finance Holding a.s.) so žalovanou zmluvu o pôžičke č. 6161888, na základe ktorej poskytol žalovanej pôžičku vo výške 1.900,- Eur. Podľa zmluvy o pôžičke žalovaná mala splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 59,26 Eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 3.555,60 Eur. Do dňa podania žaloby žalovaná z uvedenej sumy uhradila 1.244,46 Eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku riadne a včas, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 10.12.2015 vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok s upozornením na možnosť zosplatnenia úveru. Nakoľko žalovaná na výzvu nereagovala, právny predchodca žalobcu úver zosplatnil dňa 19.02.2016, o čom žalovanú informoval listom zo dňa 28.02.2016. Žalovaná do dňa podania žaloby dlžnú sumu neuhradila.

2. Súd doručil žalovanej žalobu spolu s prílohami a výzvou na vyjadrenie sa k žalobe dňa 21.01.2019. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na termín 25.03.2019, na ktoré riadne a včas predvolal právneho zástupcu žalobcu a žalovanú Právny zástupca žalobcu podaním doručeným súdu 19.03.2019 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Žalovaná mala predvolanie vykázané dňa 16.02.2019. Svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila, nepožiadala o odročenie pojednávania. Súd preto v zmysle § 180 CSP vec prejednal v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu a žalovanej.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: zmluvou o poskytnutí pôžičky zo dňa 04.11.2013, predžalobnou upomienkou zo dňa 10.12.2015 spolu s doručenkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 28.02.2016, prehľadom splátok a úhrad na č.l. 18-19, notárskou zápisnicou zo dňa 11.12.2017, sp. zn. N 3283/2017, NZ 54215/2017 a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou dňa 04.11.2013 zmluvu o pôžičke č. 6161888, na základe ktorej sa zaviazal žalovanej poskytnúť finančné prostriedky vo výške 1.900,- Eur a žalovaná sa zaviazala pôžičku splatiť v 60 mesačných splátkach vo výške 59,26 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 32%, priemernou RPMN 20,83 %, celkovou sumou k zaplateniu vo výške 3.555,60 Eur. Nakoľko si žalovaná neplnila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy uhradiť záväzkov riadne a včas právny predchodca žalobcu listom zo dňa 10.12.2015 vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok v sume 183,71 Eur do 05.02.2016 s upozornením na možnosť zosplatnenia. Vzhľadom k tomu, že žalovaná na výzvu nereagovala a dlžné splátky neuhradila, právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 19.02.2016. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaná uhradil z požičanej sumy 1.244,46 Eur.

6. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

7. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

8. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

14. Podľa § 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

15. Podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom

17. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

18. Podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

19. Podľa § 9 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru.

20. Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

21. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/, písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka platného k prvému dňu omeškania, dlžníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z. (v znení účinnom ku dňu omeškania) výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

23. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 04.11.2013 vznikol záväzkovo právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, a to uzavretím zmluvy č. 6161888. Na základe uvedenej zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 1.900,- Eur, ktoré mala žalovaná splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 59,26 Eur. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaná z požičanej sumy uhradila právnenému predchodcovi žalobcu 1.244,46 Eur. Nakoľko si žalovaná neplnila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy uhradiť záväzok riadne a včas právny predchodca žalobcu listom zo dňa 10.12.2015 vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok v sume 183,71 Eur do 05.02.2016 s upozornením na možnosť zosplatenia. Vzhľadom k tomu, že žalovaná na výzvu nereagovala a dlžné splátky neuhradila, právny predchodca pristúpil k zosplateniu úveru ku dňu 19.02.2016.

24. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a/, písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch (ako aj v zmysle § 2 písm. a/, písm. c/, písm. d/ zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri službách na diaľku), keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver v rámci svojho podnikania a žalovaná pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci podnikateľskej činnosti. Vzhľadom k tomu, že išlo o spotrebiteľský úver, uzatvorená zmluva musí okrem všeobecných náležitostí spĺňať aj osobitné náležitosti ustanovené zákonom o spotrebiteľských

úveroch (§9). Po preskúmaní uzatvorenej zmluvy však súd zistil, že táto neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru a o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f/, písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

25. V zmluve je uvedená iba výška mesačnej splátky 59,26 Eur. Takéto určenie nemožno považovať za súladné s § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko významom tohto ustanovenia bolo, aby spotrebiteľ pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, koľko z ktorej splátky, pripadá na istinu, úroky a iné poplatky poskytnutého úveru a mal tak možnosť vykonať výber medzi viacerými ponúknutými úverovými produktmi od viacerých dodávateľov. Zmyslom právnej úpravy bolo, aby spotrebiteľ pri rozhodovaní medzi viacerými úverovými produktmi mal možnosť zohľadniť aj tú skutočnosť, koľko z tej ktorej splátky prípadne na istinu, na úroky a iné poplatky. Nakoľko žalobca neuviedol spotrebiteľovi pri podpise zmluvy, koľko z každej mesačnej splátky bude použité na úhradu jednotlivých nárokov, nemožno takýto postup žalobcu považovať za súladný so zákonom o spotrebiteľských úveroch.

26. Na uvedenom nič nemení ani rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 vo veci C 42/2015. V tejto súvislosti súd konštatuje, že Súdny dvor Európskej únie vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho, teda aj v danom prípade Súdny dvor poskytol výlučne výklad Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES č. 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a nevyjadroval sa k výkladu zákona č. 129/2010 Z. z. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu smernici priznať aspoň účinok nepriamy, teda či môžu zákon vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice, a teda eurokonformný výklad zákona však nie je absolútny, pretože takýto výklad nemôže nahradiť výslovné znenie zákona, pretože by sa jednalo o výklad contra legem. Na viac súd poukazuje aj na samotné znenie rozsudku Súdneho dvora vo veci C 42/15, podľa ktorého čl. 10 ods. 2 písm. h/ a i/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Článok 23 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto Smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Zákonnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úver je preto potrebné vyhodnotiť tiež v súlade s rozsudkom Súdneho dvora C 42/15 v tom zmysle, že jej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, a to bez pochybností. Len zo samotného uvedenia výšky splátky 59,26 Eur spotrebiteľovi nie je zrejmé, koľko má uhradiť na istinu úveru a koľko na odplatu veriteľa titulom úrokov z úveru a poplatkov za úver, a teda nemá ani možnosť skontrolovať, či veriteľ pri započítavaní splátky na istinu úveru, na úroky a poplatky nepostupuje svojvoľne. Neuvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, v danom prípade jednoznačne môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, preto aj v zmysle výkladu k článku 23 smernice 2008/48, sa táto zmluva považuje za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov.

27. V tomto smere súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co 71/2017, ktorý uviedol, že „v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 (Klára Bíróová) zo dňa 09.11.2015 v ods. 17 súd vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere, na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon o spotrebiteľských úveroch uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec

Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie ako splátok istiny, tak aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutiami krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa. Taktiež ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení k 31.12.2012 bolo do súdnej praxe aplikované tak, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v prípade, ak zmluva nemala písomnú formu alebo síce písomnú formu mala, ale neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1. Tento výklad bol následne prevzatý do zákona § 11 novelou vykonanou zákonom č. 352/2012 Z. z. účinnou od 01.01.2013, čo potvrdzuje správnosť výkladu (v zhode s vôľou zákonodarcu) § 11 aj pred 01.01.2013. V danom prípade je tu zrejмый konflikt medzi Smernicou a zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci. V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem.“

28. K otázke potreby členenia splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 05.09.2018, sp. zn. 11Co/200/2017, podľa ktorého „text zákona v aktuálnom znení je odlišný od textu Smernice (čl. 10 ods. 2 písm. h/ smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS), podľa ktorej zmluva o úvere uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. V sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva EÚ transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne, avšak tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovne znenie zákona, v opačnom prípade by šlo o výklad contra legem (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 z 22. februára 2018). Zámerom zákonodarcu (vyjadrenom aj v úvodnej časti dôvodovej správy) síce bolo transponovať smernicu v celom rozsahu a nepochybne nebolo aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ bolo v rozpore s článkom 10 ods.2 smernice (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017), avšak do „konfliktu“ sa zákon so smernicou dostal v dôsledku priznania vyššej ochrany spotrebiteľa stanovením požiadavky rozčlenenia splátky na istinu, úroky a iné poplatky, aby spotrebiteľ mal vedomosť v akej výške bude platiť istinu (v akej časti splátky ju veriteľ započíta na zapltenie istiny) a v akej výške na úroky a ostatné poplatky. Až rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia proti Kláre Bíróovej bolo konštatované, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice. Zámer zákonodarcu transponovať smernicu v celom rozsahu bol teda naplnený ale(zákonodarca) tak urobil nad rozsah smernice a až následne bol označeným rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie konštatovaný rozpor, ktorý aktuálne (zákonodarca) zosúladiť zákonom (zák. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z. z.), ktorým došlo i k zmene ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2018 (termín „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ sa nahrádza slovami „frekvenciu splátok“). Z porovnania prvotnej vnútroštátnej právnej úpravy tejto náležitosti zmluvy zákonom č. 258/2001 Z. z. so súčasnou právnou úpravou zákonom č. 129/2010 Z. z., vyplýva jej totožná formulácia (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov), ktorou zákonodarca v dôvodovej správe k zákonu č. 568/2007 Z. z., ktorým sa zmenilo aj ustanovenie § 4 ods.2 a 3 zákona č. 258/2001 Z. z., vyjadril (po prvý krát) zámer zvýšiť informovanosť spotrebiteľa úpravou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, konkrétne tak, že spotrebiteľ musí byť informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti splácať istinu, úroky a iné poplatky, vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a preto nemožno preklenúť výkladom, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ len spresňuje, čo splátka zahrňuje (porov. iný záver uznesenie NSSR sp. zn. 3Cdo 146/2017 bod 26, 25). Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 258/2001 Z. z., ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami výška, počet a termíny splátok viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež poplatkom, čo je dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa (rozsudok NS SR sp. zn. 7 Cdo 128/2016 z 29. novembra 2017). Novelou (zákonom č. 568/2007 Z. z.) bol doplnený nový odsek 2 § 566 OZ. Táto úprava určuje, v akom poradí treba započítať čiastočné plnenie. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa započíta najprv plnenie na istinu a až potom na úroky. Toto poradie môže zmeniť len dlžník (nie veriteľ). Spotrebiteľ ako dlžník by mal byť informovaný (mať vedomosť) požadovanou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aká časť splátky bude použitá na istinu, aká na úroky a ďalšie poplatky (príp. pravidlá tejto zmeny), aby sa mohol rozhodnúť či zmluvu uzavrie a aby veriteľ svojvoľne nepriraďoval plnenie spotrebiteľa i určoval aká časť sa použije na splácanie istiny, aká na splátky úrokov a poplatkov, prípadne podľa úpravy obchodného práva (§ 330 ods. 2 Obch. z.) Uvedené nie je spôsobilá nahradiť vyžiadaná amortizačná tabuľka (viď článok „Prečo rozsudok SD EÚ vo veci C 42/2015 nie je spôsobilý zmeniť rozhodovaciu prax všeobecných súdov“). Eurokonformným výkladom by tak nebolo možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.“

29. Rovnako z úverovej zmluvy nie je možné zistiť ani údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch), ktorú náležitosť nemožno stotožňovať s počtom splátok uvedených v zmluve. Význam uvedeného ustanovenia spočíva vo vedomosti spotrebiteľa o hraničnom termíne dokedy musí úver uhradiť už pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere a tak posúdiť, či je vôbec spôsobilý v takom časovom horizonte úver splatiť. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje presnú dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k tomuto záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Pokiaľ je v zmluve uvedená len formulácia konečnej splatnosti úveru v znení „11/2018“ takéto znenie súd nepovažuje za súladné s ustanovením § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Neurčité ustanovenie konečnej splatnosti úveru má ten istý účinok, ako keby zmluva uvedenú náležitosť neobsahovala.

30. V tomto smere súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10Co/465/2015 zo dňa 29.01.2016, podľa ktorého údaj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nie je možné odvodzovať od termínov jednotlivých splátok, od počtu dní od uzavretia zmluvy a počtu splátok, spotrebiteľ musí pri danej forme spotrebiteľského úveru už na prvý pohľad bez akýchkoľvek matematických operácií presne vedieť, kedy, ktorým dňom dôjde ku konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Obdobne podľa rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 23Co/311/2013 zo dňa 08.09.2014, pokiaľ ide o konečnú splatnosť úveru, tá musí byť presne určená, teda konkrétnym dátumom splatnosti (napr. 15.03.2010).

31. Ďalej podľa názoru súdu absentuje náležitosť § 9 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Právny predchodca žalobcu v zmluve uviedol ročnú úrokovú sadzbu vo výške 32 %. Podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska zistených na internetovej stránke NBS, v mesiaci november 2013 bola priemerná úroková sadzba u spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov poskytovaných bankami 12,93 %. Je evidentné, že v prípade predmetnej úverovej zmluvy zo dňa 04.11.2013, sa jedná skoro o trojnásobné prekročenie tejto priemernej úrokovej sadzby. Je pritom všeobecne známe, že subjekty poskytujúce úvery z vlastných zdrojov, vyžadujú úroky vyššie než úroky požadované bankami v danom čase. Miera tohto prekročenia, v ktorej sú ešte úroky požadované nebankovými subjektmi akceptovateľné, však

nesmie prekročiť rámec dobrých mravov. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 26/2011, v zmysle ktorého „Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni "zhodnotiť" obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“.

32. Obdobne súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 114/2014 zo dňa 05.11.2014, ktorý uviedol: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností“. Súd tiež zdôraznil, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať.

33. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, účinného ku dňu uzavretia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Uvedené ustanovenie ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, sa zahrňovali údaje i o tých subjektoch finančného trhu, ktoré poskytujú neprimerané až úžernícke úroky. Výška obvyklej odplaty musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravených § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

34. Dobré mravy sú súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti a nemennosti, vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, či dlžník uzatvára zmluvu v situácii preňho nepriaznivej. Preto v súlade s dobrými mravmi je také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presiahne úrokovú mieru v dobe dojednania, obvykle určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

35. V danom prípade úrok dojednaný v zmluve zo dňa 04.11.2013 prekročil 100 % priemernej úrokovej sadzby za úvery poskytované bankami v danom čase. Podľa ustálenej judikatúry súdov sú úroky akceptovateľné, pokiaľ neprekročia práve dvojnásobok priemernej úrokovej sadzby za úvery poskytované bankami. Vyššie úroky sú úroky v rozpore s dobrými mravmi. Preto súd aj v danej veci úrok dojednaný v predmetnej zmluve považuje za úrok v rozpore s dobrými mravmi a vzhľadom k tomu ustanovenie úverovej zmluvy v časti dohodnutých úrokov za neplatné.

36. Vzhľadom k tomu, že uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, keď absentuje údaj o dobre trvaní zmluvy a termíne konečnej splatnosti, údaj o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru a údaj o výške mesačnej splátky istiny, úrokov a iných poplatkov a údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, podľa § 11 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 9 ods. 2 písm. f/, písm. i/, písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi vzniklo právo na vrátenie skutočne poskytnutého plnenia, teda poskytnutého úveru, bez úrokov, poplatkov, zmluvných pokút, upomienok. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 1.900,- Eur, pričom z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaná z uvedenej sumy uhradila do podania žaloby 1.244,46 Eur. Na istine teda

ostala nesplatená suma 655,54 Eur, v ktorej časti považoval súd žalobu za dôvodnú a žalovanú zaviazal na zaplatenie tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol.

37. Nakoľko sa žalovaná dostala s plnením peňažného dlhu do omeškania súd ju zaviazal aj k zaplateniu úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 655,54 Eur od 05.03.2016 (uplynutím lehoty na dodatočné plnenie) do zaplatenia. Priznaná výška úrokov z omeškania je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. - k uplatnenému dňu omeškania bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,05 % + 5 percentuálnych bodov.

38. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo. Žalobca žiadal uložiť povinnosť žalovanej zaplatiť mu sumu 1.716,84 Eur spolu s príslušenstvom. Súd priznal žalobcovi sumu 655,54 Eur s príslušenstvom. Úspech žalobcu v pomere k žalovanej pohľadávke teda činí 38,18 % (655,54 Eur z 1.716,84 Eur). Úspech žalovanej v pomere k žalovanej pohľadávke potom činí 61,82 % (1.061,30 Eur z 1.716,84 Eur). Odrátaním úspechu žalovanej od úspechu žalobcu vyjde čistý úspech žalovanej v pomere 23,64 %. Vzhľadom k tomu, že žalovaná bola v konaní úspešná, mala by nárok na náhradu trov konania. Nakoľko jej však v konaní žiadne trovy nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Opačný postup, t. j. priznanie nároku na náhradu trov konania úspešnej strane, hoc jej žiadne nevznikli, t. j. nevynaložila pri bránení práva žiadne výdavky, by bolo vo svojej podstate popretím § 251 CSP, kedy za trovy konania sú považované len výdavky vynaložené v konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie.